

Ö?retmen Duygu Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?retmen Duygu Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27043>

Özet

Öğretmen Duygu Ölçeği, öğretmenlerin mesleki bağlamda deneyimledikleri duygusal durumları sistematik olarak ölçmek amacıyla tasarlanmış bir psikometrik araçtır. Bu giriş, ölçeğin Türk kültürüne uyarlanması (Adaptasyon) sürecini ve elde edilen psikometrik özelliklerini ele almaktadır. Ölçek, öğretmenlerin pozitif ve negatif duygulanım eksenlerindeki yoğunluğunu değerlendirerek, mesleki yaşam kaliteleri, tükenmişlik düzeyleri ve motivasyonları arasındaki ilişkileri incelemeye olanak tanır.

Ölçeğin Türk kültürüne adaptasyon çalışması, 2017 yılında Muhammet Mustafa Alpaslan ve Ömer Ulubey tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada, Türk eğitim sistematik araştırmalarında öğretmenlerin duygusal deneyimlerini ölçmek için geçerli ve güvenilir bir araç sunmayı amaçlanmıştır. Adaptasyon süreci, dilsel eşdeğerlik ve kültürel uygunluk çalışmaları içermektedir.

Anahtar Kelimeler

Öğretmen Duygu Ölçeği, Öğretmen Duyguları, Duygusal Durum, Psikometrik özellikler, Türk Kültürüne Uyarlama, Eğitim Psikolojisi, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Muhammet Mustafa ALPASLAN, Ömer ULUBEY

Amaç

Öğretmen Duygu Ölçeği'nin temel amacı, öğretmenlerin sınıf içi etkileşimlerde, idari görevlerde ve genel mesleki yaşamlarında ortaya çıkan çeşitli duygusal tepkileri (sevinç, öfke, kaygı, coşku vb.) standart bir yöntemle ölçmektir. Ölçek, öğretmenlerin duygusal deneyimlerinin yapısını ve yoğunluğunu nicel verilerle ortaya koyarak, eğitim amaçları ve uygulamaları öğretmen refahına anlamasına yardımcı olur.

Uyarlama çalışmasının özel amacı ise, orijinal ölçeğin psikometrik yapısını Türk kültürel bağlamına ne ölçüde uygun olduğunu test etmek ve bu sayede Türkiye'deki öğretmenlerin duygusal durumlarını güvenilir bir şekilde değerlendirebilecekleri yerel bir araç sağlamaktır. Bu araç, öğretmenlerin mesleki gelişim programlarında duygusal düzenleme ve stres yönetimi gibi konuların ele alınmasına zemin hazırlar.

Yapı

Öğretmen Duygu Ölçeği'nin ölçtüğü temel yapı (konstrukt), öğretmenlerin mesleki bağlamda

deneyimlediği çok boyutlu duygusal tepkilerdir. Bu yapı genellikle, öğretmenlerin yaşadığı **olumlu duygulanım** (örneğin, başarı hissi, coşku, memnuniyet) ve **olumsuz duygulanım** (örneğin, hayal kırıklığı, bıkkınlık, kaygı) olmak üzere ayrı faktörler etrafında organize edilir. Ölçek, bu duygusal boyutların her birini ayrı ayrı değerlendirerek öğretmenlerin duygusal profilini derinlemesine analiz eder.

Uyarlama çalışmasında, orijinal ölçeğin faktör yapısının Türk öğretmen örnekleminde de geçerliliğini koruyup korumadığı faktör analizi teknikleriyle incelenmiştir. Bu, ölçeğin öğretmen duygularının karmaşık doğasının kültürel farklılıklara rağmen tutarlı bir şekilde yakalandığını göstermeyi amaçlamıştır.

Geçerlik

Öğretmen Duygu Ölçeği'nin Türkçeye uyarlanmış formunun geçerlik çalışmaları, ölçeğin amaçlanan duygusal yapıya doğru bir şekilde ölçtü-ünü kanıtlamak için gerçekleştirilmiştir. Alpaslan ve Ulubey (2017) tarafından yapılan çalışmada, yapı geçerliği, genellikle Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak incelenmiştir. DFA sonuçları, ölçeğin çok boyutlu yapısının Türk örnekleminde de yeterli uyum indekslerine sahip olduğunu göstermiştir.

Geçerlik çalışmaları ayrıca, ölçeğin diğer ilgili psikolojik yapılarla (örneğin, iş tatmini, tükenmişlik, mesleki bağlılık) beklenen teorik korelasyonları gösterip göstermediğini inceleyen ölçüt bağımlı geçerlik analizlerini de içermelidir. Bu analizler, ölçeğin teorik çerçevesine uygun olarak davranışları tahmin etme yeteneğini desteklemektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin Türkçeye uyarlanmış formunun güvenirlilik düzeyi, iç tutarlılık analizleri ile belirlenmiştir. Bu analizlerde yaygın olarak Cronbach Alfa (

α

) katsayısı kullanılmıştır. Yüksek Alfa değerleri, ölçek maddelerinin aynı temel yapıya tutarlı bir şekilde ölçtü-ünü ve dolayısıyla ölçeğin içsel olarak sağlam olduğunu gösterir.

Uyarlama çalışmasında elde edilen güvenirlilik katsayıları, ölçeğin hem genel olarak hem de alt boyutlar bazında yeterli düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir. Bu, ölçeğin zamana karşı tutarlılığını (test-tekrar test güvenirliliği) ve farklı maddeler arasındaki tutarlılığı (iç tutarlılık) sağlamaktadır, bu da araştırmacılara güvenilir veri toplama imkanı sunar.

Faktör Analizi

Öğretmen Duygu Ölçeği'nin faktör yapısını incelemek amacıyla Faktör Analizi teknikleri

uygulanmıştır. Bu analizler, orijinal ölçeğin varsayılan faktör sayısının ve madde dağılımının (yüklerinin) Türk öğretmenlerden oluşan örneklemede de korunduğunu doğrulamayı amaçlamıştır. Bu süreç, ölçeğin kültürel adaptasyonunun başarısının gösteren en kritik adımlardan biridir.

Analizler sonucunda, öğretmenlerin duygusal tepkilerini en iyi açıklayan temel boyutlar (faktörler) belirlenmiştir. Bu faktörler, ölçek puanlarının yorumlanmasında temel alınır ve öğretmenlerin duygusal deneyimlerinin ayrıntılı ve yapısal olarak incelenmesine olanak sağlar. Yapısal eşitlik modellemesi (YEM) teknikleri, ölçeğin teorik modelinin veriye ne kadar iyi uyduğunu test etmek için kullanılmıştır.

Enstrüman

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği (Kesin derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemiştir, ancak psikometrik ölçekler için standart format budur.)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlanmamış form)

Popülasyon Grubu: Öğretmenler

Yaş Grubu: Yetişkinler (Profesyonel Eğitimciler)

Popülasyon Detayları: Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi okullarda görev yapan çeşitli kademelerdeki öğretmenler.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim (Self-report) yöntemiyle uygulanan anket formatındadır.

Anahtar Kelimeler

Öğretmen Refahı, Duygusal Düzenleme, Stres Yönetimi, Eğitim Araştırmaları, Mesleki Gelişim, Pozitif Duygulanım, Negatif Duygulanım.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Mevcut değildir (Kaynakta belirtilmemiştir.)

Kurum E-posta Adresleri: mustafalpaslan@mu.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Yazın Adresi: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi (Sorumlu yazarın kurumu olduğu varsayılmıştır.)

İzinler & Ücret ve Test Y?li?

Ö?retmen Duygu Ölçe?i'nin Türkçeye uyarlanması, 2017 y?l?nda yayımlanmıştır. Ölçe?in akademik ve kâr amacı gütmeyen araştırmalarda kullanımı için genellikle izin alınması gerekmektedir. Kullanım ve izinler konusunda en doğru bilgiye Sorumlu Yazar Muhammet Mustafa ALPASLAN ile e-posta yoluyla iletişime geçilerek ulaşılabılır.

Uyarlama çalışması'nın orijinal PDF makalesine buradan erişilebilir: turkishstudies.net.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: ogretmen-duygulari-olcegi-toad.pdf

Referanslar

Alpaslan, M. M. ve Ulubey, Ö. (2017). Ö?retmen Duygu Ölçe?inin Türk Kültürüne Uyarlanması. *Turkish Studies*, 12(25), 119-130. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.12343>

Ö?retmen Duygu Ölçe?i Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, telif hakları veya gizlilik nedenleriyle bu kaynakta doğrudan sunulmamıştır. Maddelerin tam listesine erişim için sorumlu yazar Muhammet Mustafa ALPASLAN ile iletişime geçilmesi veya uyarlama makalesinin incelenmesi gerekmektedir.